

tokole připustil důkaz v něm nabídnutý, i musí tedy spis býti pokládán za přednesený. Obec jest tedy zodpovědná okresní politické správě a, co chce žalobce od ní věděti, musil by se bezpečněji dověděti právě od okresní politické správy, která, kdyby to v jejích spisech posud vykázano nebylo, má možnost obci podání zprávy přikázati a ji k tomu donutiti, avšak není obec zodpovědná žalobci, jenž ani netvrdí, že jí dal příkaz a že ho přijala. Teprve v dovolání tvrdí žalobce, že jde o jednání nepřikázané, ale to je novotou, k níž nelze hleděti, ježto v první stolici žalobu na to nezaložil, a je to ostatně vyvráceno jeho vlastními údaji v žalobě a v procesu a doklady o tom předloženými, t. j. výnosy okresní politické správy obci. To, že žalobce v přípravném spise uvedl, že jeho poměr k pachtýřům byl soukromoprávní a že obec do něho vstoupila, zmátlo odvolací soud, takže i poměr mezi žalobcem a obcí (je-li jaký, což jest otázkou), uznal za soukromoprávní. Odvolací soud přehlédl, že jedním dechem žalobce dokládá, že vstoupila obec do tohoto jeho soukromoprávního poměru k pachtýřům proto a tak, že jí musil pozemky odevzdati »podle nařízení«, roz. okresní politické správy, jak už shora doloženo. Prvý soudce se otázky nepřipustnosti pořadu práva ani nedotkl, druhý nevynesl o ní žádného výroku, nýbrž ji probírá jen v důvodech, kde pořad práva za přípustný uznal, a žalobce v dovolání jeho vývody sem se vztahující napadá, míně ovšem neprávem, že — odvolací soud nezkoumal, jak se věc má v souzeném případě, nýbrž že ji řeší jen v odtazitosti, a žádaje, by otázka byla rozřešena: není tu tedy podle plen. usnesení č. 3775 sb. n. s. závady, by nejvyšší soud ji neřešil.

Čís. 9181.

Jazyková otázka.

Dotaz předsedův po vyvolání věci při odvolacím líčení po národnosti strany jest klásti na roveň vyžádání si ústního prohlášení strany o její příslušnosti k jazykové menšině podle čl. 16 (2) jaz. nař. Teprve tímto okamžikem lze jí, není-li příslušníkem jazykové menšiny, odepříti práva a výhody zaručené příslušníkům jazykových menšin, nelze však odvolání již k soudu přijaté dodatně odmítnouti proto, že bylo nepřipustně podáno v jazyku menšinovém.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, R I 524/29.)

O d v o l a c í s o u d odmítl odvolání žalovaných. **D ů v o d y:** Odvolání podáno v jazyce německém. Soud odvolací zkoumaje spisy podle ustanovení § 480 c. ř. s. a shledav, že plná moc žalovaných jest podepsána »Josef Valenta, Anna Valenta« na formuláři německém, neměl zatím příčiny zabývati se otázkou jazykovou a to tím méně, an při ústním odvolacím líčení předseda má vždy nejenom povinnost, nýbrž i příležitost a čas, by dotazem přímo u stran neb jich zástupců zjistil pochybné snad v tomto směru okolnosti. Poněvadž strany poučeny jsou

vždy o následcích nepravých udání (čl. 16 (4) vl. nař. čís. 17/26), jest dosti záruky v poučení o tom pro zjednání jistoty. Jak z protokolu o ústním odvolacím líčení vidno, prohlásili oba žalovaní na dotaz předsedův, ještě před přednesem zpravodajovým podle § 486 c. ř. s., že jsou oba národnosti české, i bylo ihned učiniti usnesení o tom, jaké následky pro ně má vznesení odvolání jen v jazyku německém. Tu jest podle § 2 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n., čl. 15, 18, 19 nař. čís. 17/26 výn. min. sprav. Věstníku čís. 2 z 1926 na bíledni, že příslušník jazyka československého jest povinen podání k soudům, úřadům a orgánům republiky činiti v ý h r a d n ě v jazyku státním. V tomto případě nebylo nejmenší pochyby ohledně obou žalovaných pro jich očividně v mateřštině konaná prohlášení. Odvolání, jež učinil jich právní zástupce v jiném jazyku než státním, bylo odmítnouti podle čl. 4 (3), čl. 19 (2) a čl. 36 odst. (1) cit. vl. nař., ježto se nehodí, by bylo o něm konáno odvolací ústní líčení. Tomuto výkladu není na závadu okolnost, že odvolací soud nařídil rok k ústnímu odvolacímu líčení, z čehož by se snad mohlo dovozovati, že se sám přenesl přes jazykovou otázku a, nařídív odvolací líčení, připravil se o možnost uvést v platnost imperativní ustanovení jazykových předpisů při roku, přijda při něm na zjevná jich porušení. Tato argumentace jest pro odvolací řízení nesprávná. Vždyť § 495 c. ř. s. stanoví, že odvolací soud, shledav vady § 471 čís. 2 a 3 c. ř. s. (vady tak důležité) teprve při ústním jednání, musí (»budiž«) odvolání usnesením odmítnouti a jen v případě § 471 čís. 3 c. ř. s. může nastati se svolením odpůrce náprava, ne tedy v případě § 471 čís. 2, jeví-li se odvolání nepřípustným. Přenesl-li se tedy odvolatelův o d p ů r c e přes porušení jazykového zákona podáním odvolacího spisu v jazyku německém, nesmí tak učiniti orgán veřejný, jímž jest a zůstane soud, když se právě teprve při ústním odvolacím líčení pravý stav věci stal zjevným a soud odvolací narazil na vadu takovou, která vylučuje jednání o tom, čeho právě základem jest odvolací spis vůbec se nehodící k jednání po zákonu.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu jednal a rozhodl o odvolání, nehledě k důvodu, pro který je odmítl.

D ů v o d y:

Jde o případ obdobný případu, o němž jedná rozhodnutí čís. 8386 sb. n. s. Dotaz předsedův po vyvolání věci při odvolacím líčení dne 12. dubna 1929 ohledně národnosti žalovaných jest klásti na roveň vyžádání si ústního prohlášení strany o její příslušnosti k jazykové menšině podle čl. 16 jazyk. nař. (2). Až do řečeného dotazu neměly nižší soudy pochybnosti o jazykové příslušnosti žalovaných, což jest zřejmo jak z napadeného usnesení, tak i z toho, že odvolání bylo přijato odvolacím soudem a byl na jeho základě nařízen rok k odvolacímu líčení. Byli proto žalovaní podle čl. 16 odst. (2) nařízeni pokládání až do prohlášení na řečený dotaz za příslušníky menšiny, v jejímž jazyku bylo

učiněno odvolání, a lze teprve tímto okamžikem odepřít jim práva a výhody zaručené zákonem a nařízením příslušníkům jazykových menšin. Nelze tudíž odvolání jednou již přijaté k soudu dodatně odmítnouti podle čl. 4 odst. (3) jazyk. nařízení.

Čís. 9182.

Směrnice pro odhad velkých statků za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty.

(Rozh. ze dne 19. září 1929, R I 544/29.)

Soud první stolice určil k návrhu Zemského inspektorátu pro zemské dávky za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty podle vl. nař. ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n. dodatek III zcizovací hodnotu nemovitostí na 4,061.160 Kč 02 h. Rekursní soud vyhověl rekursu prodatele potud, že snížil zcizovací hodnotu na 3,836.660 Kč. Nejvyšší soud k rekursu obou účastníků zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Důvody:

Soudním odhadem má býti určena hodnota hospodářského a lesního statku o výměře přes 300 ha ke dni 14. ledna 1925. Stěžovatel tvrdí, že statek prodal toho dne za 1,250.000 Kč, poněvadž lepšího kupce přes dlouhé hledání nebylo, a že mu velkostatkář Josef H. označil, prohlédnuv statek, onu cenu za velmi výhodnou. Znalec František H. udal ve vyjádření ze dne 16. října 1928, že nynější majitel velkostatku Bedřich J., jenž o sobě tvrdí, že do statku investoval 900.000 Kč, po soudním odhadu byl ochoten prodati jej za 3,000.000 Kč. Proti těmto číslicím jest odhadní cena 4,061.161 Kč 02 h, určená prvním soudem, jakož i odhadní cena 3,836.660 Kč 77 h, určená soudem rekursním, tak nepoměrně vysoká, že, předpokládajíc správnost přednesu stěžovatelova a znalce H-a, již by bylo ovšem teprve vyšetřiti, by její výše sama o sobě opodstatňovala návrh stěžovatelův, by posudek odhadců byl přezkoumán novými znalci. Návrh jest však opodstatněn i vadami odhadního řízení, které je činí zřejmě nezákonným (§ 16 nesp. říz.). Prodán byl velkostatek jako celek. Úkolem soudního odhadu jest tedy vyšetřiti jeho cenu jako celku. Jsa souhrnem hospodářských pozemků, lesů a budov, může velkostatek sice míti cenu rovnající se prostému součtu cen jednotlivých oněch částí, ale úhrnková cena může se odchylovati od tohoto součtu, což jest v tomto případě pravděpodobné, poněvadž větší část hospodářských pozemků byla převzata Státním pozemkovým úřadem, takže hospodářských budov, postavených pro celou dřívější výměru, nemůže již býti plně využito. Podle § 9 odhadního řádu pro nemovitosti musí se v případech, kde k odhadu bylo přibráno několik znalců z různých